

Technische handreiking TAM omgevingsplan en voorbereidingsbesluit

Geonovum

datum

23-12-2021

versie

1.0

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	De werkafpraak	3
1.3	Leeswijzer	4
1.4	Doel van de handreiking	4
2	Opstellen en publiceren wijzigingsbesluit omgevingsplan op basis van IMRO2012	5
2.1	Technische uitgangspunten	5
2.2	Gebruik IMRO objecten	5
2.2.1	Objectkeuze TAM omgevingsplan	5
2.2.2	TAM omgevingsplan	6
2.2.3	Plantekst	8
2.3	Publiceren	9
2.3.1	Ruimtelijkeplannen.nl	9
2.3.2	Pilot.ruimtelijkeplannen.nl	9
2.3.3	De 'Pons'	9
2.4	Weergave DSO	10
2.5	Aandachtspunten	10
3	Opstellen en publiceren Omgevingswet voorbereidingsbesluit op basis van IMRO2012	12
3.1	Uitgangspunten	12
3.2	Gebruik IMRO objecten	12
3.3	Publiceren	12
3.4	Weergave DSO	12
3.5	Aandachtspunten	12

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor deze handreiking is de [kamerbrief van 27 mei 2021](#), waarin de minister de kamer informeert over inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet op 1 juli 2022 en mogelijke Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM).

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is nog volop in ontwikkeling. Om de beoogde inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet mogelijk te maken is het noodzakelijk dat de hele planketen van maaksoftware bij de bronhouder, tot bekendmaking en raadpleging bij het omgevingsloket werkt. Het is nu nog niet duidelijk of dit voor elke gemeente het geval zal zijn. Om te garanderen dat gebiedsontwikkelingen bij gemeentelijke bronhouders onder alle omstandigheden door kunnen gaan, maakt het ministerie BZK het juridisch en technisch mogelijk dat tijdelijk de huidige Wro plansoftware en publicatieketen ook gebruikt kan worden als de Omgevingswet al in werking is getreden. Deze mogelijkheid wordt 'Tijdelijke Alternatieve Maatregelen' (TAM) genoemd.

Voor specifieke gemeenten geeft dit de mogelijkheid om een omgevingswetbesluit onder de Omgevingswet te nemen, welke met behulp van IMRO2012 en de Wro software wordt gemaakt en gepubliceerd. Geonovum en het Kadaster zijn door het ministerie gevraagd TAM-IMRO technisch mogelijk te maken, en het werkveld te ondersteunen bij het gebruik er van. In deze handreiking geven we aan hoe van deze mogelijkheid gebruik kan worden gemaakt, als aanvulling op de werkafspraken 'TAM omgevingsplan en voorbereidingsbesluit' van Geonovum.

1.2 De werkafpraak

In werkafspraken geeft Geonovum aan hoe we als werkveld gezamenlijk het beste om kunnen gaan met onduidelijkheden of kleine gebreken in een standaard, zonder de standaard aan te passen. Voor de toepassing van IMRO2012 voor TAM-IMRO is een werkafpraak uitgebracht waarin wordt aangegeven dat de planfiguren 'bestemmingsplan' en 'voorbereidingsbesluit' uit IMRO2012 gebruikt kunnen worden om omgevingswetbesluiten te maken en te publiceren, in combinatie met aanpassingen in de validator van ruimtelijkeplannen.nl. De werkafpraak kan gebruikt worden vanaf datum inwerkingtreden Omgevingswet, en tot maximaal 1 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Op het moment van schrijven van deze handreiking, eind december 2021, is nog niet zeker of de TAM omgevingsplan en voorbereidingsbesluit ook daadwerkelijk wordt ingevoerd. Over de daadwerkelijke invoering wordt in de loop van 2022 door de verantwoordelijke minister een besluit verwacht. Als de TAM omgevingsplan en voorbereidingsbesluit wordt ingevoerd dan zal dat gelijktijdig zijn met de invoering van de Omgevingswet.

In de werkafpraak 'TAM omgevingsplan en voorbereidingsbesluit' wordt aangegeven dat het gebruik van deze TAM gezien moet worden als een noodmaatregel om ontwikkelingen door de kunnen laten gaan maar dat er ook nadelen aan het gebruik ervan zitten. In de werkafpraak wordt ook aangegeven hoe het onderscheid kan worden gemaakt tussen plannen die vallen onder het overgangsrecht en TAM-plannen die eigenlijk een omgevingswetbesluit zijn. Dat betekent dat een TAM-omgevingsplan technisch aan de eisen van IMRO2012 moet voldoen maar inhoudelijk een omgevingsplan is. Deze handreiking vult de werkafpraak aan door te laten zien hoe dat bereikt zou kunnen worden, zonder dwingend voor te schrijven hoe dat moet. De werkafpraak is beschikbaar via de [website van Geonovum](#).

1.3 Leeswijzer

De werkafpraak en de handreiking gaan samen in op hoe het technisch mogelijk gemaakt wordt om IMRO-plansoftware te gebruiken om een omgevingswetbesluit te maken en te publiceren via ruimtelijkeplannen.nl. Via het Informatiehuis Ruimte (de 'overbruggingsfunctie') komt het besluit daardoor ook beschikbaar in het omgevingsloket. Deze handreiking is een technische handleiding en geen juridische. We geven dus niet aan hoe een omgevingsplan met IMRO inhoudelijk wordt gemaakt maar we geven aan hoe in technische zin het IMRO **kan** worden toegepast voor het maken van een TAM-omgevingsplan en een TAM-voorbereidingsbesluit.

Deze handreiking is bedoeld voor iedereen die omgevingswetbesluiten gaat maken en/of publiceren en daarbij overweegt gebruikt te maken van de tijdelijke alternatieve maatregelen. Aangeraden wordt om de hele handreiking te lezen, naast de werkafpraak. Werkafpraak en handreiking zijn zo kort mogelijk gehouden om de leesbaarheid te bevorderen. Het is wel van belang om de toepassing van het gebruik van deze tijdelijke alternatieve maatregelen in zijn geheel te begrijpen om afgewogen te kunnen beslissen of en eventueel hoe de TAM toegepast kan worden in de eigen organisatie.

1.4 Doel van de handreiking

De 'handreiking TAM-IMRO' ondersteunt het werkveld bij de toepassing en uitwerking van het maken en publiceren van omgevingswetbesluiten met behulp van de IMRO-planketen. Het doel is om technisch te laten zien hoe met IMRO2012 de planfiguren 'bestemmingsplan' en 'voorbereidingsbesluit' gebruikt kunnen worden om een omgevingsplan en/of voorbereidingsbesluit te modelleren. De handreiking gaat niet in op de juridische gevolgen van het gebruik van TAM-IMRO.

Hoofdstuk 2

Opstellen en publiceren wijzigingsbesluit omgevingsplan op basis van IMRO2012

2.1 Technische uitgangspunten

De kern van het gebruik van TAM-IMRO na inwerkingtreding van de Omgevingswet is dat van de bestaande plansoftwareketen gebruik kan worden gemaakt. Dat betekent dat er geen aanpassingen aan de standaard IMRO2012 worden gedaan. Ook wordt op geen enkele manier iets aangepast aan de software die onder Wro wordt gebruikt voor digitale ruimtelijke plannen. Ook aan de manier van publiceren naar ruimtelijkeplannen.nl verandert niets. Wel wordt de validator voor ruimtelijkeplannen.nl enigszins aangepast om het overgangsrecht te faciliteren, en TAM-IMRO mogelijk te maken.

Het gebruik van TAM-IMRO ligt technisch in het verlengde van het overgangsrecht. Een Wro bestemmingsplan dat in ontwerp is gepubliceerd vóór inwerkingtreding van de Omgevingswet kan onder het oude recht en de oude standaarden worden afgerond onder de Omgevingswet. Dat betekent dat na inwerkingtreding een vastgesteld Wro bestemmingsplan gepubliceerd kan worden via Ruimtelijkplannen.nl en onderdeel wordt van het tijdelijk deel omgevingsplan. Ontwerp-Wro bestemmingsplannen worden na inwerkingtreding geweigerd.

De validator moet een TAM-omgevingsplan kunnen herkennen om een ontwerpversie wel door te laten ná inwerkingtreding. Daarom is in de werkspraak afgesproken dat in dat geval de plannaam begint met "TAM-omgevingsplan", gevolgd door de naam van het plan. Hiermee wordt het onderscheid gemaakt tussen een Wro plan onder het overgangsrecht, en een nieuw omgevingswetbesluit op basis van TAM-IMRO.

Om een omgevingswetbesluit te kunnen nemen met behulp van TAM-IMRO wordt uitsluitend gebruik gemaakt van de planfiguren 'voorbereidingsbesluit' en 'bestemmingsplan'. Overige Wro planfiguren zullen geweigerd worden tenzij ze vallen onder het overgangsrecht.

Een TAM-omgevingsplan komt technisch terecht in het tijdelijk deel van het omgevingsplan, waar zich ook de digitale bestemmingsplannen bevinden die van rechtswege omgevingsplan zijn geworden na inwerkingtreding. Juridisch is een TAM-omgevingsplan een echt omgevingsplan, want genomen onder de Omgevingswet. Dat betekent dat het TAM-omgevingsplan uiteindelijk omgezet zal moeten worden naar STOP-TPOD, om ook technisch onderdeel te kunnen worden van het omgevingsplan. Het gebruik van TAM-IMRO houdt dus altijd extra werk in de toekomst in. Dit gegeven moet mee worden genomen bij de afweging over het al dan niet gebruiken van TAM-IMRO.

2.2 Gebruik IMRO objecten

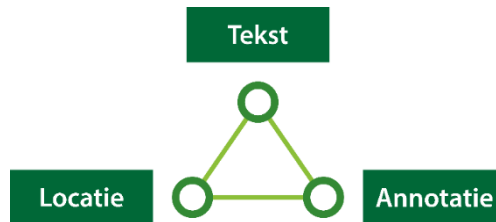
2.2.1 Objectkeuze TAM omgevingsplan

Om een TAM-omgevingsplan te maken kan binnen het planfiguur 'bestemmingsplan' in principe gebruik worden gemaakt van alle objecten (enkelbestemming, dubbelbestemming, functieaanduiding, maatvoering, etc.) die beschikbaar zijn voor een bestemmingsplan. Belangrijk is te bedenken dat een TAM-omgevingsplan technisch moet voldoen aan IMRO2012 en de SVBP2012 om door de validator te kunnen komen. Concreet betekent dat ook dat er een object 'plangebied' moet zijn met de plangegevens van het besluit. Dit terwijl STOP-TPOD geen plangebied kent omdat er wordt gewerkt met wijzigingsbesluiten op het enkele geconsolideerde omgevingsplan.

In principe is een omgevingsplan vormvrij. De gemeente bepaalt binnen zekere grenzen hoe een omgevingsplan wordt opgebouwd. Toch is het niet in lijn met de Omgevingswetgedachte om te blijven werken met de Wro-objecten als enkelbestemming en dubbelbestemming, daar waar een TAM-omgevingsplan objecten als activiteiten, functies, andere gebiedsaanwijzingen en omgevingsnormen verwacht. Daarnaast gaat de STOP-TPOD standaard uit van een koppeling van een werkingsgebied (locatie) aan elke regeltekst. Om die reden wordt geadviseerd om binnen TAM-IMRO gebruik te maken van die IMRO-objecten die een directe koppeling hebben met een regeltekst:

- * Enkelbestemming;
- * Dubbelbestemming;
- * Gebiedsaanduiding.

afb. 1 Koppeling tussen regeltekst en Locatie (werkingsgebied) zoals deze wordt gebruikt in de STOP TPOD standaard

Voor het object 'omgevingsnorm' uit STOP-TPOD kan gebruik worden gemaakt van het IMRO-object 'maatvoering'. Deze heeft weliswaar geen koppeling met de tekst maar lijkt het meest op de omgevingsnorm. Let er op dat maatvoeringen maar beperkt kunnen worden uitgebreid.

2.2.2 TAM omgevingsplan

In principe is het mogelijk een omgevingsplan zoveel mogelijk na te bootsen met behulp van IMRO2012. Het is uiteraard aan de gemeente om daar inhoudelijk vorm aan te geven. We doen hier een aantal suggesties hoe een TAM-omgevingsplan gemaakt zou kunnen worden met behulp van de bestemmingsplan-objecten uit het IMRO. We willen hier uitdrukkelijk aangeven dat het om voorbeelden gaat en dat het eenieder vrij staat om binnen de mogelijkheden van het IMRO hier op eigen wijze invulling aan te geven. Aangeraden wordt om alleen IMRO-objecten met een directe koppeling met plantekst te gebruiken. Dat zorgt voor een directe relatie tussen juridische regel straks in het omgevingsplan, en het bijbehorende werkingsgebied op de kaart.

De meeste plansoftware werkt met een IMRO2012 bibliotheek waarin standaard de SVBP2012 is geïmplementeerd. Aangeraden wordt om deze bibliotheek te kopiëren, en in de kopie de wijzigingen aan te brengen waarmee een TAM-omgevingsplan gemaakt gaat worden. Dit omdat er nog enige tijd gewerkt moet kunnen worden aan Wro bestemmingsplannen, en mogelijk tegelijkertijd aan een TAM-omgevingsplan.

Gebiedsaanwijzing van het type Functie

Als de gemeente er voor kiest gebruik te maken van de gebiedsaanwijzing 'functie' onder de Omgevingswet dan kunnen die bijvoorbeeld middels 'enkelbestemmingen' worden gemodelleerd. De keuze is daarbij of de bestaande enkelbestemmingen worden gebruikt, bijvoorbeeld 'Wonen', of dat enkelbestemmingen worden toegevoegd. Elke functiebenaming is toegestaan in het omgevingsplan. IMRO staat het uitbreiden van de enkelbestemmingen toe mits ze voldoen aan de vereisten van de SVBP2012. Een nieuwe bestemming/functie wordt dan aangemaakt in de plansoftware voor IMRO2012, waarbij een hoofdgroep moet worden gekozen, en de naam van de hoofdgroep moet terugkomen in de naam van de bestemming/functie. De naam na de hoofdgroep is geheel vrij te kiezen. De structuur voor de eigen benamingen is:

```
<<Naam hoofdgroep>> [spatie] [-] [spatie] <Specificatie van de bestemming>
```

De eigen benaming na de hoofdgroep en het koppelteken begint altijd met een hoofdletter.

Voorbeelden van functiebenamingen kunnen zijn:

- * Detailhandel – Kernwinkelgebied;
- * Verkeer – Stroomgebied;
- * Water – Oppervlaktewater.

De benaming na het koppelteken is vrij te kiezen en zou ook het woord 'Functie' mogen bevatten voor de eigenlijke benaming: Verkeer – Functie stroomgebied.

Het gebruik van een hoofdgroep is verplicht en kan gebruikt worden om de kaartweergave te sturen. In de viewer Regels op de Kaart zal het TAM-omgevingsplan in dezelfde kleuren worden getoond als een bestemmingsplan. In de voorbeelden; donkerroze voor Kernwinkelgebied, donkergrijs voor Stroomgebied en blauw voor Oppervlaktewater.

Omdat het noodzakelijk is de naam van de hoofdgroep op te nemen in de naam van de functie, ligt het voor de hand inhoudelijke logische hoofdgroepen te kiezen, waardoor dan ook de kleur wordt bepaald. Als die logica er niet is (en dat zal voor een omgevingsplan vaak voorkomen) dan kan gebruik worden gemaakt van de hoofdgroep 'Overig'. Dat biedt alle ruimte voor eigen toevoegingen. Alle functies die met 'Overig' zijn gemodelleerd, worden dan wel in dezelfde lichtgrijze kleur getoond. Voor de hoofdgroep 'Overig' geldt dat de naam van de hoofdgroep niet hoeft te worden opgenomen in de nieuwe benaming:

<Specificatie van de bestemming>

Voorbeelden hiervan kunnen zijn:

- * Herstructureringsgebied
- * Transformatiegebied

Voor een TAM-omgevingsplan geldt dat locaties naar believen mogen worden gestapeld en/of overlappen, en ook niet verplicht het hele plangebied moeten afdekken. Het is immers geen bestemmingsplan maar een omgevingsplan. Hoewel dit bij enkelbestemmingen onder de Wro niet mag, staat de validator van Ruimtelijkplannen.nl dit wel toe. Het planobject 'enkelbestemming' kan dus gestapeld worden gebruikt ten behoeve van het modelleren van het TAM-omgevingsplan

Andersoortige gebiedsaanwijzingen

Als de gemeente er voor kiest ook andersoortige gebiedsaanwijzingen te gebruiken die mogelijk zijn in het omgevingsplan, dan kan daarvoor bij een TAM-omgevingsplan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van het object 'dubbelbestemming'. Dit werkt op identieke wijze als hiervoor beschreven bij functies, ook in de naamgeving. Dubbelbestemmingen kennen slechts drie hoofdgroepen, en er is geen hoofdgroep 'Overig'.

Voorbeelden hiervan kunnen zijn:

- * Waarde – Gemeentelijk beschermd stadsgezicht;
- * Waarde – Historische kelders;
- * Waarde – Welstand.

Dubbelbestemmingen konden en mochten volgens IMRO en SVBP2012 altijd al gestapeld, en/of overlappend gebruikt worden, en zijn daarmee ook prima inzetbaar om een TAM-omgevingsplan vorm te geven.

Meer sectoraal gerichte gebiedsaanwijzingen (geluid, geur, etc.) kunnen goed worden gemodelleerd met behulp van het IMRO-object 'gebiedsaanduiding'. Deze werden al gebruikt voor sectorale toepassingen in bestemmingsplannen en hebben daardoor hoofdgroepen waar gebiedsaanwijzingen onder te brengen zijn. De naamgeving moet volgens SVBP2012 voldoen aan:

<<hoofdgroep>> [spatie] [-] [spatie] <specificatie van de aanduiding>

(let op het gebruik van kleine letter in plaats van hoofdletter)

Bijvoorbeeld:

- * geluidzone – geluidaandachtgebied centrum;
- * geurzone – geurbelastingsgebied Westervoortsedijk
- * vrijwaringszone – spoorgebied Centraal Station Westzijde

Ook voor gebiedsaanduidingen geldt dat deze altijd al gestapeld, en/of overlappend gebruikt konden en mochten worden volgens IMRO en SVBP2012. Daarmee zijn prima inzetbaar om een TAM-omgevingsplan vorm te geven.

Activiteiten

Uit de Omgevingswet lijkt te volgen dat activiteiten wel als centraal onderdeel van een omgevingsplan moeten worden opgenomen. Dat geldt daarmee dan ook voor een TAM-omgevingsplan. Activiteiten zijn typisch objecten die we niet kennen in Wro bestemmingsplannen. In de basis gaat het weer over een regeltekst met een activiteit, die daarmee verplicht moet worden voorzien van een locatie (werkingsgebied). Omdat activiteiten wellicht moeilijk aan een hoofdgroep te koppelen zijn kan hiervoor de gebiedsaanduiding met de hoofdgroep 'overige zone' worden gebruikt. Er is in IMRO2012 geen beperking aan het aantal gebiedsaanduidingen dat kan worden toegevoegd. Bij het gebruik van de hoofdgroep 'overige zone' moet de hoofdgroep worden opgenomen in de benaming van de eigen gebiedsaanduiding, in dit geval activiteit voor het TAM-omgevingsplan:

overige zone[spatie] [-] [spatie] <specificatie van de aanduiding>
(let op het gebruik van kleine letters in plaats van hoofdletters)

Het is bij gebiedsaanduidingen niet toegestaan om 'overige zone' weg te laten vóór de eigen gekozen benaming. Bijvoorbeeld:

- * overige zone – activiteit autohandel
- * overige zone – activiteit bedrijf geschikt voor functiemenging begane grond
- * overige zone – activiteit exploiteren kinderopvang

Op deze wijze kunnen alle gewenste activiteiten voor een TAM-omgevingsplan met behulp van IMRO2012 worden gemodelleerd. Het is zeker niet verplicht het woord 'activiteit' op te nemen in de naam. Het kan wel handig zijn om later de locaties te kunnen onderscheiden bij inlezen in plansoftware voor de Omgevingswet. Op dezelfde manier kunnen ook overige gewenste objecttypen voor een TAM-omgevingsplan worden gemaakt. Denk bijvoorbeeld aan Bouwregels, Omgevingsplanactiviteiten (vergunningplicht), Algemene regels voor activiteiten, etc.

2.2.3 Plantekst

In het bovenstaande is aangegeven hoe de kaartobjecten voor een TAM-omgevingsplan kunnen worden gesimuleerd met behulp van IMRO2012 middels het planfiguur 'bestemmingsplan'. Daarbij moeten uiteraard ook de regels worden meegeleverd in de publicatie.

Bij het meeleveren van planteksten zijn twee opties beschikbaar voor het publiceren van de planteksten; HTML-formaat of, middels de standaard IMROPT2012 xml-formaat. De standaard voor objectgerichte planteksten, IMROPT2012, is facultatief voor bestemmingsplannen en werd daardoor ook niet door alle gemeenten gebruikt.

Voor het maken en aanleveren van TAM-omgeving adviseren wij gebruik te maken van de uitvoer in HTML-formaat. In de praktijk is namelijk gebleken dat er bij gebruik van de planteksten in IMROPT2012 xml-formaat tekstobjecten weg kunnen vallen bij het exporteren uit de maak-applicatie. Dit gebeurt met name als de tekststructuur (hoofdstuk-indeling, tekstobject-benoeming) niet exact voldoet aan de SVBP2012. Juist voor omgevingswetbesluiten zal vaker van deze structuur worden afgeweken.

Het risico bestaat dat de planteksten in IMROPT2012 xml-formaat niet gevalideerd kunnen worden, of dat er ongemerkt onderdelen niet worden meegenomen in de export naar .xml. In dat geval is het besluit niet compleet. In deze handreiking adviseren we daarom gebruik te maken van de HTML-export mogelijkheid van de IMRO tekstsoftware voor bestemmingsplannen.

2.3 Publiceren

2.3.1 Ruimtelijkeplannen.nl

Het publiceren van het uiteindelijk met IMRO2012 vormgegeven TAM-omgevingsplan gaat niet anders dan zoals onder de Wro een bestemmingsplan wordt gepubliceerd. Dat betekent dat er geen aanpassingen aan software, procedure of manier van handelen nodig is. Alle voorwaarden en mogelijkheden hiervoor staan beschreven. De enige voorwaarde is dat het TAM-omgevingsplan voldoet aan de technische vereisten uit de SVBP2012. Dat kan op de normale wijze vooraf worden getoetst door de .gml aan te bieden aan de [validator](#) van ruimtelijkeplannen.nl. Als deze online validatie slaagt zal bijna zeker de publicatie ook goed gaan.

De publicatie van een TAM-IMRO omgevingswetbesluit volgt dezelfde route als een bestemmingsplan onder de Wro. Door met de plansoftware het gevalideerde plan te publiceren, wordt de set bestanden die het bestemmingsplan/ TAM-omgevingsplan vormen op de webdirectory van de gemeente geplaatst (dat kan ook en locatie bij de leverancier zijn). Tweemaal per dag komt de harvester van ruimtelijkeplannen.nl langs, controleert of er nieuwe plannen in het manifest staan, en als dat het geval is dan worden de planbestanden opgehaald en weergegeven op de website.

Technisch betekent dat, dat de TAM-omgevingsplannen onderdeel worden van de Wro planvoorraad zoals opgenomen in het Wro-manifest. Dat heeft weinig consequenties maar de totale planvoorraad moet wel goed beheerd worden. Het is dan immers tijdelijk zo dat Wro-besluiten en TAM-bestemmingsplannen en TAM-voorbereidingsbesluiten door elkaar staan in de planvoorraad die beheerd wordt middels de Wro-plansoftware.

De TAM-omgevingsplannen komen door publicatie terecht op Ruimtelijkplannen.nl. Alle plannen uit ruimtelijkeplannen.nl worden voortdurend ingelezen door de overbruggingsfunctie. Hierdoor worden de Wro bestemmingsplannen onderdeel van het tijdelijk deel omgevingsplan, en worden ze zichtbaar in de viewer Regels op de Kaart (het Omgevingsloket). Datzelfde geldt dan ook voor het TAM-omgevingsplan. Ook de TAM-omgevingsplannen komen in technische zin in het tijdelijk deel van het omgevingsplan. Daar zijn ze raadpleegbaar in het omgevingsloket maar met minder functionaliteit dan een volwaardig omgevingsplan in de STOP-TPOD standaard.

2.3.2 Pilot.ruimtelijkeplannen.nl

Omdat een TAM-omgevingsplan technisch een IMRO2012 bestemmingsplan is, kan deze ook gepubliceerd worden op de test-omgeving van Ruimtelijkplannen.nl. Dat maakt de plannen raadpleegbaar op pilot.ruimtelijkeplannen.nl zonder dat daar juridische consequenties aan verbonden zijn. Deze route kan dienen om, voor inwerking treden Omgevingswet, het gemaakte TAM-omgevingsplan technisch en inhoudelijk te toetsen op juistheid en volledigheid. Het is op het moment van schrijven nog niet duidelijk of de pilot omgeving na inwerking treden Omgevingswet hiervoor nog beschikbaar blijft.

Het is niet mogelijk om een TAM-omgevingsplan te testen in het omgevingsloket, de zogenaamde pré-omgeving van het DSO. Daar worden namelijk alleen de plannen uit de productieomgeving van ruimtelijkeplannen.nl ontsloten door de overbruggingsfunctie van het Informatie Huis Ruimte. Het is ongewenst om vóór inwerking treding van de Omgevingswet al een TAM-omgevingsplan op ruimtelijkeplannen.nl te plaatsen. Daar wordt het immers geïnterpreteerd als een normaal geldend Wro bestemmingsplan. Er is besloten voor de TAM-IMRO route niets te veranderen aan standaarden, software of Landelijke Voorzieningen, en dat houdt in dat er niet een volledige test-omgeving voor TAM-IMRO omgevingswetbesluiten is.

2.3.3 De 'Pons'

De STOP-TPOD standaard maakt het mogelijk om bij een wijzigingsbesluit omgevingsplan een vlak-object mee te sturen ter grootte van het werkingsgebied van het nieuwe besluit. Dat wordt de pons genoemd. Het effect hiervan is dat de viewer Regels op de Kaart de bestemmingsplannen uit het tijdelijk deel omgevingsplan niet meer toont op de kaart. In plaats daarvan wordt alleen het nieuwe Omgevingswet besluit

getoond. Op deze manier kan langzaam maar zeker het tijdelijk deel omgevingsplan onzichtbaar worden gemaakt naarmate het 'echte' omgevingsplan meer gevuld raakt.

Het TAM-omgevingsplan wordt gemaakt met IMRO2012 en kent geen object 'pons' en geen annotaties. Bovendien komen de TAM-omgevingsplannen, technisch gezien, zelf ook terecht in het tijdelijk deel omgevingsplan.

Als het werkingsgebied van een TAM-omgevingsplan bewust of onbewust overeenkomt met het plangebied van oudere bestemmingsplannen in het tijdelijk deel omgevingsplan, dan kan de juiste weergave alleen worden geregeld door de dossierstatus van de oude bestemmingsplannen op 'vervallen' te zetten. Een andere mogelijkheid is het verwijderen van de bestemmingsplannen die niet meer getoond moeten worden uit het Wro-manifest. De plannen verdwijnen dan uit ruimtelijkeplannen.nl en worden ook in het omgevingsloket niet meer getoond.

Als er na inwerkingtreding van een TAM-omgevingsplan op dezelfde locatie een nieuwer besluit wordt genomen in STOP-TPOD formaat met een 'Pons', dan wordt daar ook het TAM-omgevingsplan onzichtbaar. Het is belangrijk het TAM-omgevingsplan zo snel mogelijk te verwerken in het 'echte omgevingsplan' op basis van STOP-TPOD om onbedoelde effecten van de pons te vermijden.

2.4 Weergave DSO

Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de viewer van ruimtelijkeplannen.nl uitgeschakeld worden. Raadplegen van ruimtelijke plannen kan vanaf dat moment uitsluitend via het omgevingsloket, de viewer Regels op de Kaart. De inhoud van ruimtelijkeplannen.nl wordt daar nu al getoond via de overbruggingsfunctie IHR, in de pré-omgeving van het omgevingsloket.

De overbruggingsfunctie geeft IMRO2012-plannen zoveel mogelijk weer als nu gebruikelijk is op ruimtelijkeplannen.nl. De weergave van bestemmingsplannen, en dus ook het TAM-omgevingsplan, kan dus gestuurd worden door de keuze van de hoofdgroep bij het definiëren van objecten voor een TAM-omgevingsplan in de Wro-maaksoftware. Als de gemeente kiest voor een TAM-omgevingsplan dat dicht bij de opbouw van het huidige bestemmingsplan ligt dan zal de weergave daarvan ook veel lijken op wat we gewend zijn bij de huidige digitale bestemmingsplannen. Als juist wordt gekozen voor veel afwijkende omgevingsplan-objecten waarvoor veel de hoofdgroep 'overig' of 'overige zone' wordt gebruikt, dan zal de weergave minder 'mooi' zijn omdat overig wordt getoond als grijs vlak, of alleen als zwarte omlijning. Zeker bij veel overlappende vlakobjecten die allemaal op dezelfde manier worden weergegeven, is er geen sprake van een goed raadpleegbaar kaartbeeld.

Ook als gebruik wordt gemaakt van enkelbestemmingen met de diverse vulkleuren, dan nog ontstaat bij overlapping van enkelbestemmingen een onduidelijk kaartbeeld. Het stapelen van enkelbestemmingen voor een TAM-IMRO omgevingswetbesluit kan en mag maar heeft wel gevolgen voor weergave en raadpleegbaarheid. Aangezien niets verplicht is, ligt de keuze bij de gemeente. Wordt de voorkeur gegeven aan een goed raadpleegbaar kaartbeeld, of aan een logische structuur die later goed is om te zetten in STOP-TPOD.

2.5 Aandachtspunten

Een TAM-omgevingsplan is juridisch een omgevingswetbesluit maar technisch een bestemmingsplan. Dat heeft als voordeel dat in noodgevallen toch ruimtelijke ontwikkelingen doorgang kunnen vinden zelfs als de keten 'van plan tot publicatie' door welke oorzaak dan ook nog niet kan worden ingezet na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Maar er zijn ook aandachtspunten, hiermee dient rekening te worden gehouden bij de inzet van TAM-IMRO:

- De weergave van een TAM-omgevingsplan wordt gestuurd door de keuze van de IMRO-objecten die worden ingezet om het besluit te maken. Het besluit is raadpleegbaar in het omgevingsloket, ruimtelijkeplannen.nl is na inwerkingtreding niet meer beschikbaar. De werking van de viewer Regels op de Kaart en de overbruggingsfunctie bepalen uiteindelijk hoe bruikbaar het kaartbeeld wordt.

- Het is niet mogelijk om bij een TAM-omgevingsplan de pons-functie mee te geven om het onderliggende Wro-bestemmingsplannen in het tijdelijk deel omgevingsplan onzichtbaar te maken. Een TAM-omgevingsplan komt technische gezien zelf ook in dat tijdelijk deel.
- Tijdreizen in de viewer Regels op de Kaart zal niet goed werken met TAM-omgevingsplan. IMRO2012 heeft niet de juiste tijdreisattributen om dit te kunnen ondersteunen.
- Bij het gebruik van TAM-IMRO kan wel de relatie juridische regel – werkingsgebied worden nagebootst maar annotaties zijn niet mogelijk. IMRO2012 biedt hier geen mogelijkheden voor. Dat houdt in dat er geen relatie met Toepasbare Regels kan worden gelegd, en een TAM-omgevingsplan niet werkt bij de vragenbomen in het omgevingsloket, net zoals dat ook voor bestemmingsplannen in het tijdelijk deel omgevingsplan geldt. Het niveau van dienstverlening in het loket is beduidend lager. Ook selecties in de viewer Regels op de Kaart werken niet of minder goed want deze zijn afhankelijk van annotaties.
- Uiteindelijk moet een TAM-omgevingsplan verwerkt worden in het STOP-TPOD omgevingsplan. Dit betekent feitelijk dat het besluit opnieuw gemaakt en bekendgemaakt moet worden. Dat is extra werk en afhankelijk van de juridisch inbedding, is het besluit opnieuw appellabel, ondanks het feit dat het al juridisch een omgevingswetbesluit is.
- Het beheer van de juridische procedures en de besluiten daarin wordt complexer. Naast het afmaken van de lopende procedures van bestemmingsplannen op grond van overgangsrecht, ontstaat er een set besluiten die juridisch omgevingswetbesluit zijn maar technisch in de Wro planvoorraad zijn opgenomen. Daarnaast zullen ook de eerste Omgevingswet besluiten in STOP-TPOD formaat in procedure gaan. (Wat de juridische consequenties zijn van deze samenloop van de diverse besluiten wordt nog nader uitgewerkt en maakt geen onderdeel uit van deze handreiking)

Het zijn deze overwegingen die meegenomen kunnen worden bij de afweging om al dan niet gebruik te gaan maken van de optie TAM-IMRO omgevingswetbesluit.

Hoofdstuk 3

Opstellen en publiceren Omgevingswet voorbereidingsbesluit op basis van IMRO2012

In de werkafpraak over TAM-IMRO is naast het opstellen van het TAM-omgevingsplan ook de optie geboden om een Omgevingswet voorbereidingsbesluit op basis van IMRO te publiceren. Het kunnen nemen van een voorbereidingsbesluit is soms een onmisbaar onderdeel in de planprocedure en mag niet onmogelijk zijn als de STOP-TPOD keten nog niet (helemaal) werkt.

3.1 Uitgangspunten

De uitgangspunten voor het voorbereidingsbesluit zijn dezelfde als genoemd in paragraaf 2.1 Technische uitgangspunten. De basis is de werkafpraak 'TAM omgevingsplan en voorbereidingsbesluit' waarin het gebruik van de planfiguren bestemmingsplan en voorbereidingsbesluit uit IMRO2012 worden gebruikt om TAM-IMRO omgevingswetbesluit te maken en te publiceren.

Het Wro planfiguur 'voorbereidingsbesluit' wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet in principe tegengehouden door de validator van ruimtelijkeplannen.nl. Zoals in de werkafpraak is aangegeven is de enige manier om dit te voorkomen de naam van het voorbereidingsbesluit te laten voorafgaan door "TAM-voorbereidingsbesluit". In het kader van TAM-IMRO wordt de validator van ruimtelijkeplannen.nl zodanig aangepast dat het TAM-voorbereidingsbesluit wel wordt doorgelaten, en daarmee geldt als TAM-IMRO omgevingswetbesluit.

3.2 Gebruik IMRO objecten

Anders dan bij bestemmingsplannen worden voorbereidingsbesluiten niet gemodelleerd met veel objecten onder de Wro. Voorbereidingsbesluiten vallen binnen IMRO2012 in de categorie 'Gebiedsgerichte Besluiten', feitelijk niet meer dan het plangebied met daarbinnen één of enkele deelgebieden waarvoor regels kunnen gelden. Aan het voorbereidingsbesluit is de besluittekst gekoppeld als vaststellingsbesluit en besluittekst. Het voorbereidingsbesluit als TAM-IMRO omgevingswetbesluit kan op dezelfde wijze worden gemaakt als het Wro voorbereidingsbesluit. Zie daarvoor de [Praktijkrichtlijn Gebiedsgerichte Besluiten v1.3.5, paragraaf 5.3.3.](#)

3.3 Publiceren

Het publiceren van een voorbereidingsbesluit als TAM-IMRO omgevingswetbesluit gaat op dezelfde wijze als het Wro voorbereidingsbesluit in IMRO2012. Vooraf kan met de validator van ruimtelijkeplannen.nl worden gecontroleerd of het besluit valide is. Denk daarbij aan de naamgeving. Zie ook paragraaf 2.1 Technische uitgangspunten.

3.4 Weergave DSO

TAM-voorbereidingsbesluiten worden weergegeven in de viewer Regels op de Kaart op dezelfde wijze als de Wro voorbereidingsbesluiten. Er is geen sturing op de weergave mogelijk in IMRO2012, en daarmee ook niet op TAM-voorbereidingsbesluiten.

3.5 Aandachtspunten

Er zijn voor het TAM-voorbereidingsbesluit geen aanvullende specifieke aandachtspunten.